

एम. ए. सेमिस्टर -२
गायन / स्वरवाद्य पाठ्यक्रम
प्रश्नपत्र -८
मध्यकालीन भारतीय संगीताचा इतिहास व शास्त्र
(१२ वी ते १७ वी शताब्दी पर्यंत)

वेळ- ३ तास

पूर्णांक - १००

बाह्य मूल्यांकन -८०

अंतर्गत मूल्यांकन- २०

घटक - १ :

१६

गुण

- अ) श्रुती व स्वर यांचा संबंध आणि विभिन्न ग्रंथकारांची मते, श्रुतीची विभिन्न मापे (प्रमाणश्रुती, उपमहती श्रुती, महतीश्रुती)
- ब) शारंगदेव, रामामात्य, व्यंकटमखी व अहोबल यांचे शुद्ध, विकृत स्वरांचे अध्ययन.

घटक - २ :

१६

गुण

- अ) प्रबंधाची परिभाषा व प्रकार, प्रबंधाच्या धातु आणि अंगाचा परिचय.
- ब) धृपद-धमार ची उत्पत्ती आणि विकास व धृपद बानीचे अध्ययन.
- क) मध्ययुगात भारतीय संगीतावर पाश्चात्य संगीताचा प्रभाव.

घटक - ३ :

१६

गुण

- अ) संगीत रत्नाकर, संगीत समयसार, रागतरंगिणी, संगीत दर्पण व रागविबोध या ग्रंथांचा संक्षिप्त परिचय.
- ब) निबध्द व अनिबध्द गान यांचा परिचय.

घटक - ४ :

१६

गुण

- अ) अष्टछाप संत-कविंचा संगीत संबंधी विषयाचा परिचय.
- ब) मध्यकालीन ग्रंथांच्या आधारे एकतंत्री, आलापनी, किन्नरी, त्रितंत्री, किनाकी, वंश व मधुकरी या वाद्यांचे अध्ययन.

घटक - ५ :

१६

गुण

संपूर्ण पाठ्यक्रमावर आधारित वस्तुनिष्ठ प्रश्न.

सैध्दांतिक अंतर्गत गुण :

अ) अभ्यासक्रमावर आधारित सेमिनार	-१० गुण
ब) Assignment	-१० गुण

एकूण २० गुण

संदर्भ ग्रंथ सूची :

- १) हिन्दुस्थानी संगीत क्रमिक पुस्तक मालिका भाग-१ ते ६ - पं. वि. ना. भातखंडे, संगीत प्रकाशक कार्यालय, हाथरस.
- २) अभिनव गितांजली भाग १ ते ५ - पं. रामाश्रय झा, संगीत सदन, इलाहाबाद.
- ३) शास्त्र परिचय भाग १ व ५ - हरिश्चंद्र श्रीवास्तव, संगीत सदन, इलाहाबाद.
- ४) भातखंडे संगीत शास्त्र - पं. वि. ना. भातखंडे, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- ५) संगीत परिभाषा - विवेचन - पं. श्रीकृष्ण नारायण रातांजनकर, आचार्य एस. एन. रातांजनकर फाऊंडेशन, मुंबई.
- ६) राग विज्ञान भाग - विनायकबुवा पटवर्धन.
- ७) संगीत शास्त्र दर्पण - शांती गोवर्धन, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- ८) संगीत शास्त्र विजयिनी- पं. नारायण मंगरूळकर, स्वरसंपदा केंद्र कोष्टीपूरा मार्ग, सीताबर्डी, नागपूर.
- ९) संपूर्ण विशारद शास्त्र (तबला)- समीर जगताप, मधुराज पब्लिकेशन, पुणे.
- १०) संगीत शास्त्र विज्ञान - डॉ. सुचिता बीडकर, संस्कार प्रकाशन, ६/४००, अभ्युदयनगर, काळा चौक, मुंबई.
- ११) संगीत प्रवीण दर्शिका - पं. नारायण लक्ष्मण गुणे, साधना गुणे, ५८, पुरा ठाकूर कीटगंज, इलाहाबाद, उ. प्र.
- १२) गुरतुर गा ले राग - प्रो. गुणवन्त माधवलाल व्यास, वैभव प्रकाशन, नागपूर.
- १३) वसंत सुधा - डॉ. धनश्री पांडे (मुळावकर), विद्या विकास प्रकाशन, नागपूर.
- १४) संगीत विशारद - वसंत, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- १५) स्वकीया- पं. गुणवंत माधवलाल व्यास, व्यासश्रुती संस्थान, रायपुर.
- १६) बंदीशाच्या बंदीशी - पं. देवीदासपंत काळे गुरुजी, प्रा. कमल भेंडे, अमरावती.
- १७) नादकमल - प्रा.सौ. कमल मु. भोंडे, मुरलीधर अ. भोंडे, अमरावती.

- १४) संगीत समाधान - डॉ. मधु शुक्ला, पाठक पब्लिकेशन, इलाहाबाद.
- १९) भारतीय संगीत (गायन) शास्त्र (सैध्दांतिक)- प्रा.डॉ.सौ. माणिक ना. मेहरे, राघव पब्लिशर्स अँड डिस्ट्रीब्यूटर, नागपूर.
- २०) अनुपरागविलास भाग-१, २ - कुमार गंधर्व, मौज प्रकाशन, मुंबई.
- २१) कहत गुनीजन - डॉ. साधना शिलेदार, विजय प्रकाशन, नागपूर.
- २२) पं. वि. ना. भातखंडे यांची संगीतशास्त्र आणि बंदिशीची मिमांसा - डॉ. भोजराज चौधरी, मेघा प्रकाशन, अमरावती.
- २३) संगीतार्जन - डॉ. अर्चना अंभोरे, अमेय पब्लिकेशन, अकोला.
- २४) ग्वाल्हेर घराण्याचे शिलेदार पं. राजाभैया तथा पं. बाळासाहेब पुंछवाले - प्रा. राजेन्द्र देशमुख.
- २५) संगीत चिंतन - डॉ. भोजराज चौधरी, नभ प्रकाशन, अमरावती.
- २६) संगीत सरिता - रमा सराफ, विद्यानिधी प्रकाशन, दिल्ली.
- २७) भारतीय संगीत का इतिहास - उमेश जोशी, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- २८) भारतीय संगीत का इतिहास - ठाकुर जयदेव सिंह, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- २९) भारतीय संगीत का इतिहास - शरदचंद्र परांजपे, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- ३०) संगीत चिकित्सा - डॉ. सतीश वर्मा, राधा प्रकाशन, नई दिल्ली.
- ३१) संगीत चिंतामणी - आ. बृहस्पती प्रकाशन दिल्ली.
- ३२) प्रणव भरती - पं. ओंकारनाथ ठाकूर, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- ३३) संगीतांजली भाग ४, ५ - पं. ओंकारनाथ ठाकूर, संगीत कार्यालय, हाथरस.
- ३४) भारतीय संगीत में निबद्ध - सुभद्रा चौधरी.
- ३५) भारतीय संगीत शास्त्र परंपरा - लिपीक दासगुप्ता, कला प्रकाशन, अमरावती.
- ३६) भारतीय तंत्रिवाद्य - डॉ. प्रकाश महाडिक, मध्यप्रदेश हिंदी ग्रंथ अकादमी.
- ३७) संगीत संचयन-सुभद्रा चौधरी.
- ३८) भारतीय संगीत शास्त्र - तुलसीराम देवांगण, मध्यप्रदेश हिंदी ग्रंथ अकादमी.
- ३९) संगीतमणी - महाराणी शर्मा.
- ४०) संगीत जिज्ञासा और समाधान - तेजसिंह हाट, बेकश आलमी फाऊंडेशन, लखनौ.
- ४१) संगीत बोध - शरदचंद्र परांजपे, मध्यप्रदेश हिंदी ग्रंथ अकादमी, भोपाल.